

A tanulói eredményességre ható tényezők

Barabás Andrea

DEBRECENI EGYETEM

Humán Tudományok Doktori Iskola, Nevelés- és Művelődéstudományi Program

Bevezetés

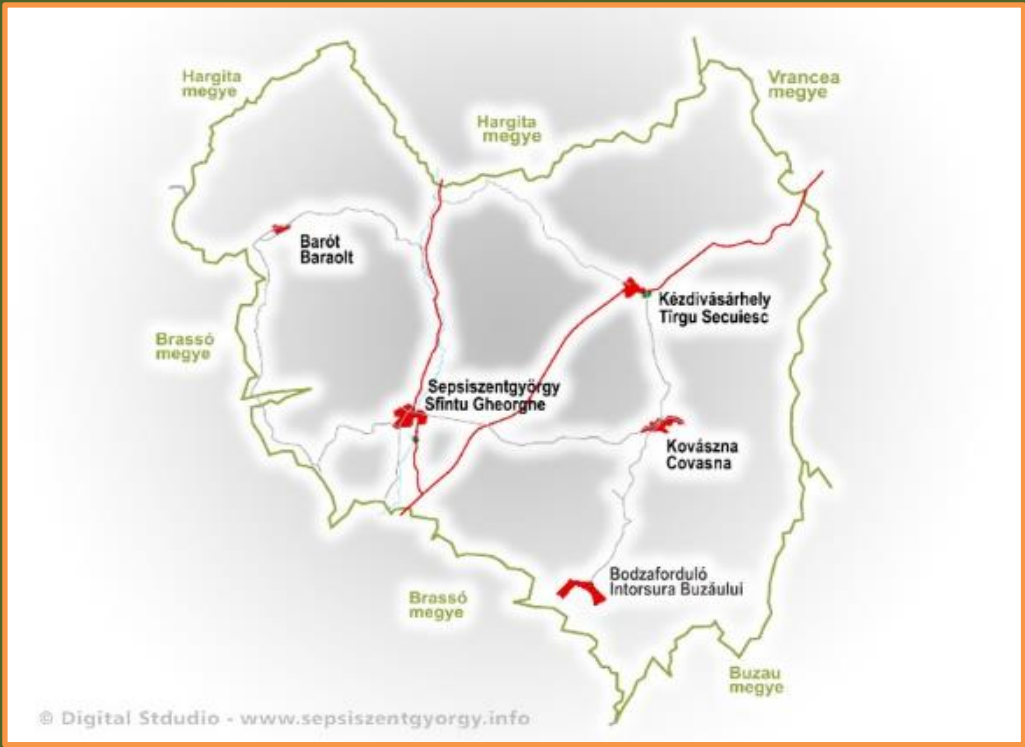
Míg egyes kutatók a tanulói eredményesség vizsgálata során a tanulási hajlam, a motiváció, az intézményi légkör, tanulmányi eredményekre gyakorolt hatását elemzik (Balogh, 1987, 1998, 2000; Csapó, 2004; Ceglédi-Máth, 2013, Fejes–Józsa, 2005), mások elsősorban a tanulók egyéni sajátosságait és családi háttérének hatásait és/vagy az iskolán belüli befolyásoló tényezőket próbálják feltárni (Bourdieu,1979; Coleman et al, 1966, Bacskai, 2015; Pusztai, 2004, 2009, 2015; Széll,2014, 2015). A családi, iskolai és iskolán kívüli tényezők hozzásegíthetik a diákokat a magas eredményességi szint eléréséhez, de az alacsony eredményességi kategóriába is taszíthatják.

A tanulói eredményesség kutatások a családi háttér erős befolyására világítanak rá, viszont kérdés, hogy mi hat az erős determináltság ellen? A családi, az iskolai tényezők, esetleg a térségi jellemzők hogyan hatnak a tanulók iskolai eredményességére?

- Romániai magyar kisebbségi oktatás Kovászna megye negyedik osztályos tanulók N=1054

- 2017 május
- Saját készítésű háttérkérdőív
- Adatbázis–KOV-ET-OM-2017

Azok a tanulók, akik előkészítő osztályt is jártak, nagyobb arányban érnek-e el átlag feletti eredményeket, mint azok, akik nem jártak előkészítőt?

Az extrakurrikuláris tevékenységeknek kimutatható-e pozitív hatása a kompetenciamérések eredményeire nézve?

A tanulói eredményesség és a településtípus között kimutatható-e összefüggés?

A szülők iskolai végzettsége azonos mértékben befolyásolja-e a különböző kompetenciaterületek mérési eredményeit?

EREDMÉNYEK

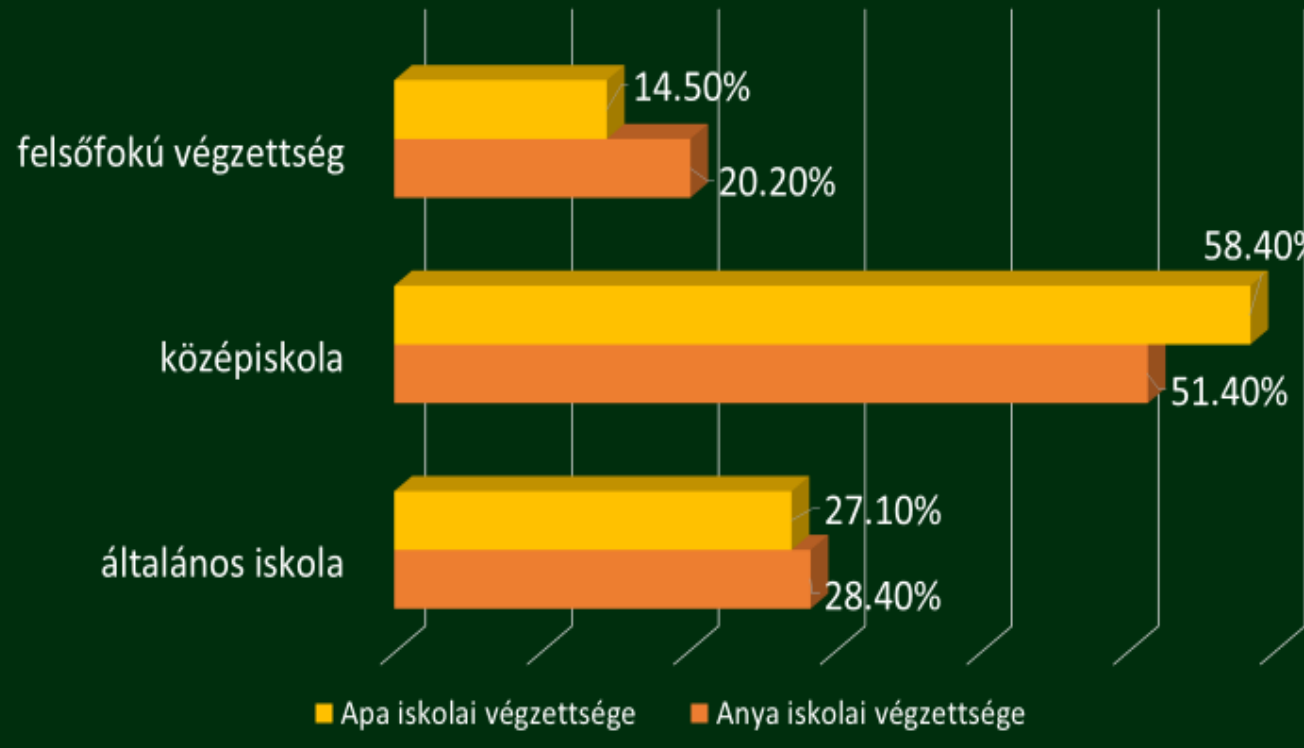
Az előkészítő osztály és a kompetenciamérések eredménye közti összefüggések

	Kompetenciamérés eredményei magyarból		Kompetenciamérés eredményei matematikából		Kompetenciamérés eredményei románból	
	átlag alatt	átlag fölött	átlag alatt	átlag fölött	átlag alatt	átlag fölött
Járt előkészítő osztályt	37.9%	62,1%	42,3%	57,7%	51,7%	48,3%
Nem járt előkészítő osztályt	69.2%	30,8%	71,3%	28,7%	71,7%	28,3%

Nmagyar: 990, Nromán:1004, Nmatematika: 1012, Sig.***, Adj.resid>3
(A táblázatban aláhúzással jelöltük azoknak a celláknak az adatait, ahová a véletlenszerű eloszlásnál többen kerültek.)

Reziliencia és településtípus	Román kompetenciamérés/reziliencia			Matematika/reziliencia		
	1. lépés Exp(B)	2. lépés Exp(B)	3. lépés Exp(B)	1. lépés Exp(B)	2. lépés Exp(B)	3. lépés Exp(B)
Érettségi_anya	1.443*	1.463*	1.516*	1.613**	1.495*	.8951.
Érettségi_apa	.801	.798	.787	.542*	.543*	.618
Diploma_anya	.625*	.654	.666	1.336	1.274	1.010
Diploma_apa	1.440	1.471	1.515	2.833***	2.768***	2.088**
Anya_állandó munka		.999	1.020		1.542**	1.169
Apa_állandó munka		1.069	1.062		.931	1.024
Mennyire élnék jól		.721*	.725*		.959	.866
Településtípus_isk			.374			7.296***

Szülők iskolai végzettsége

ÖSSZEGZÉS

Az előkészítő osztály nagymértékben befolyásolja a tanulók iskolai eredményességét: magasabb arányban érnek el átlag fölötti eredményeket azok a tanulók, akik előkészítőben jártak, mint azok, akik nem.

Az iskola által szervezett tevékenységek közül a tehetséggondozó tevékenységek és iskolai táborokon kívül nem mutatható ki szignifikáns összefüggés.

Az iskolán kívül látogatott szakkörök, zene, idegen nyelv és sport magánórák/tevékenységek, valamint a különböző táborok jótékony hatása mindhárom kompetencia területen egyértelműen kimutatható. Az árnyékoltatás jótékony hatásai mellett meg kell említenünk azt is, hogy mivel nem minden tanuló számára egyaránt elérhető, fokozhatja az oktatási egyenlőtlenségeket

Az iskolai tanórán kívüli szervezett extrakurrikuláris tevékenységeken való részvétel pozitívan befolyásolja a tanulói eredményességet, amennyiben nemcsak a másnapi felkészülésre fókuszál, hanem egyéb extra tevékenységeken való részvételt is biztosít. A megfelelő tartalom és minőség is elengedhetetlen velejárója az eredményes fejlesztési tevékenységeknek, iskolai délutáni felkészülésnek.

Ahol a szülők legmagasabb iskolai végzettsége az általános iskola, ott kevés az esélye, hogy a gyerek átlagon felüli eredményt érjen el.

Átlag feletti mérési eredmények legnagyobb arányban a felsőfokú végzettséggel rendelkező szülők gyerekeire jellemző.

A hátrányos kompozíciójú iskolák nagyobb arányban fordulnak elő kistelepüléseken. A különböző kompetenciamérés területen a reziliens tanulók aránya eltérő. A román kompetenciamérés esetén igazolódott, hogy a kistelepüléseken nagyobb az esélye a reziliencia kialakulásának. A román rezilienciát az anya iskolázottsága magyarázza, míg a matematika estén a szubjektív jóllét és az apa felsőfokú végzettsége.

A kedvezőtlen térségi feltételek felerősítik a hátrányos családi és iskolai háttér eredményességre gyakorolt hatását.